

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ ВИРОБНИЦТВА ОРГАНІЧНОЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ

Скель Г. В., к. е. н.
ННЦ «Інститут землеробства НААН»

Світові процеси глобалізації призвели до того, що людство нині активно шукає шляхи відновлення втраченої екологічної рівноваги. Виснажені природні ресурси потребують відтворення. Населення хоче споживати екологічно безпечну та якісну продукцію. Одним із напрямів вирішення даного питання є виробництво органічної продукції. Сучасний розвиток економіки потребує формування певної системи взаємозв'язків між управлінням, виготовленням та збутом продукції. Одним із можливих варіантів взаємодії ресурсів та факторів, необхідних для виробництва екологічно безпечної продукції, є організаційно-економічний механізм.

Існують різні підходи до визначення складових механізму. Пропонуємо у складі організаційно-економічного механізму виробництва органічної сільськогосподарської продукції виділити передумови виробництва, фактори впливу на нього та систему управління процесом виготовлення органічної продукції (рис. 1). Зазначена система включає цільову, функціональну та систему забезпечення [1].

До складу системи забезпечення організаційно-економічного механізму входять підсистеми правового, ресурсного, нормативно-методичного, наукового, технічного, інформаційного забезпечення управління підприємством.

Організаційно-економічний механізм управління підприємством включає такі основні функціональні підсистеми: планування, організації, мотивації, контролю та регулювання.

Серед чинників, що зумовлюють розвиток виробництва органічної продукції, можна виділити:

- обмеженість природних ресурсів;
- зміна споживчих запитів населення;
- необхідність виходу вітчизняних товаровиробників на міжнародний ринок;
- посилення інтенсивного використання земель;
- збільшення застосування добрив та хімікатів;
- недотримання сівозмін;
- втрата родючого шару ґрунту;

- порушення балансу екосистеми;
- монокультуризація;
- імпортозалежність від органічної продукції.
- Факторами впливу на виробництво органічної продукції є:
- інституційне забезпечення вирощування та переробки органічної продукції;
- зацікавленість державних структур у розширенні ринку екологічнобезпечних продуктів;
- створення системи державної підтримки товаровиробників;
- виважена протекціоністська політика;
- наявність попиту на органічну продукцію;
- національна економічна політика, що стимулює екстенсивне залучення природних ресурсів до господарського обігу;
- низький рівень екологічної свідомості населення.

Рис.1. Організаційно - економічний механізм виробництва органічної сільськогосподарської продукції

Цільова система об'єднує у собі формування цілей виробництва у довгостроковому та короткострокових періодах.

Довгострокові полягають у залученні іноземних інвестиційних

ресурсів, відновленні втраченого балансу агроєкосистеми, раціональному використанні природних ресурсів.

Серед короткострокових виділимо: підвищення конкурентоспроможності продукції, вихід на нові ринки, створення безвідходних технологій та замкнутого циклу виробництва органічної продукції, задоволення попиту споживачів.

Необхідною складовою організаційно-економічного механізму виробництва органічної продукції є інструментарій його формування. Він представлений принципами, методами, функціями, механізмом узгодження стратегічних цілей органічного виробництва зі структурними та функціональними факторами, методиками оцінки ефективності органічного виробництва, економіко-математичною моделлю оптимізації виробничої структури.

Опис виробничого процесу передбачає виконання тактичних і операційних дій та завдань: виявлення точок зростання виробництва продукції і вибір пріоритетних напрямів розвитку виробництва.

Запропонований організаційно-економічний механізм виробництва органічної сільськогосподарської продукції:

- збільшить ефективність та прибутковість сільськогосподарського виробництва в Україні;
- забезпечить споживчий ринок здоровою та якісною продукцією;
- підвищить рівень продовольчої безпеки в країні;
- зміцнить експортний потенціал держави;
- сприятиме поліпшенню іміджу України як виробника та експортера високоякісної здорової органічної продукції.

Література

1. Карачина Н. П. Організаційно-економічний механізм: проблематика термінології / Н.П. Карачина // Формування ринкових відносин в Україні. – 2011. – №10(125). – С. 23-27.